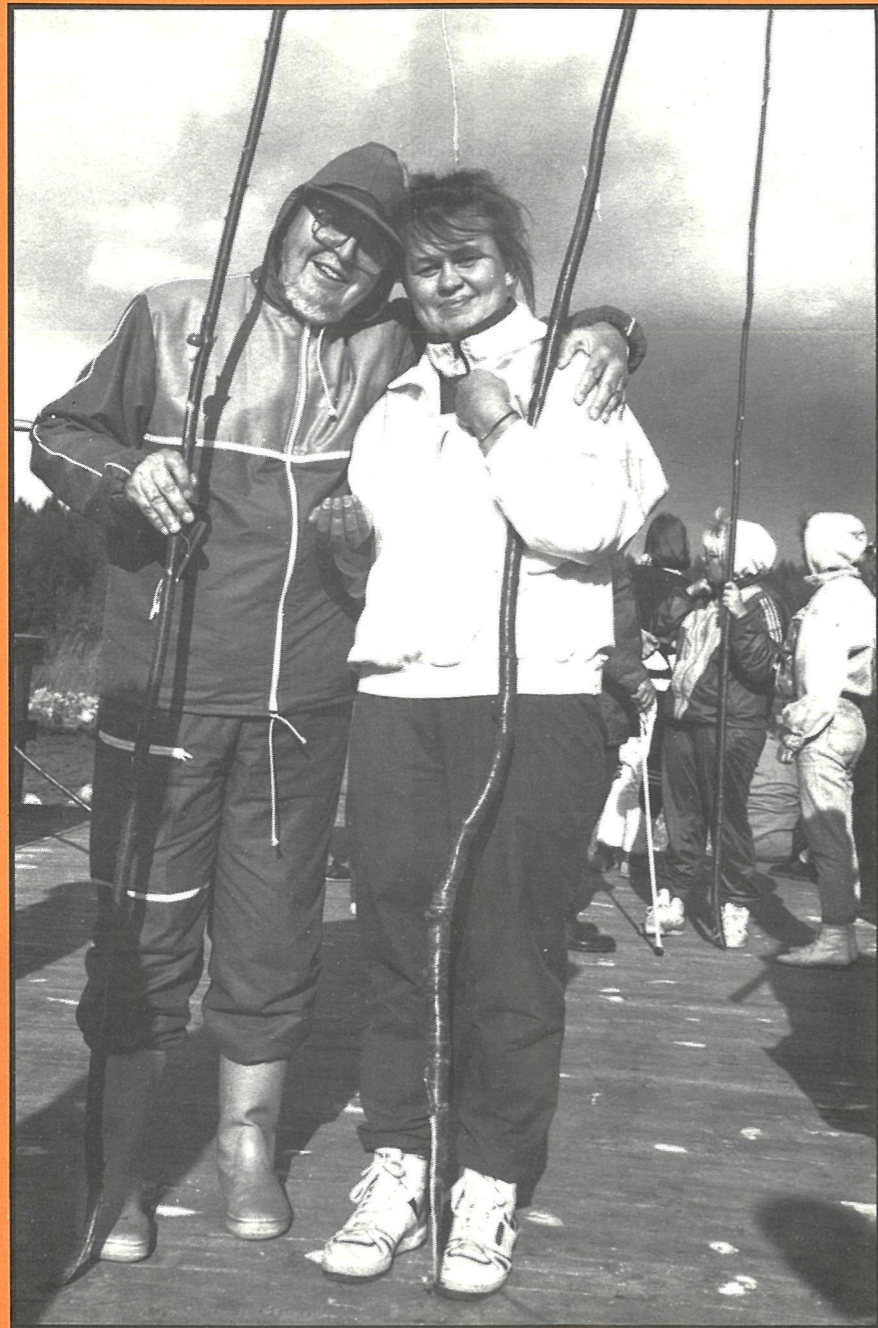

TUNTOSARVI

Selkolehti

lokakuu 10/1991

Teatteri Törmäyksen edustajat, Jorma Soininen ja Anita Palo onkikilpailuissa Kuopiossa.

Viestin viejät Eduskunnan portailla. Kaija, Pirkko ja Terhi.

TUNTOSARVI

Lokakuu n:o 10/1991
17. vuosikerta

Julkaisija

Suomen Kuurosokeat ry
Ilmestyy 11 kertaa vuodessa
iso- ja pistekirjoituksella
sekä video- ja äänikasettina.

Päätoimittaja

Leena Turunen

Toimittaja

Raili Karisaari

Toimitus, tilaukset ja osoitteenmuutokset

Mäkelänkatu 52 A
00510 Helsinki
Puhelin: 90-39604 674
Tekstipuhelin: 90-39604 677

Painopaikka

Vammalan Kirjapaino Oy
PI 92
38201 Vammala

Tilaushinta

Kuurosokeille lehti on maksuton.
Muut: 150 mk/12 kk

Sisällys

Kuurosokeiden viesti eduskunnalle	2
Onnistunut kulttuuripäivä ..	4
Kirjoituskilpailu	6
Teatteri Törmäys valloitti ...	7
Syksyn vaatemuotia	8
Kasvot vaihtuvat	10
Totuusleikissä Riitta Kärki .	11
Pilapiirtäjä Terho Ovaska ...	12
Haukan isku	13
Onkikilpailut Kuopiossa	14
»Yksinäinenkö?»	15

Seuraava lehti ilmestyy 15.11.1991

Kuurosokeiden viesti Eduskunnalle

Eduskuntatalo seisoo Helsingin Arkadian mäellä mahtavana kuin jättiläinen. Portaitten alapäässä sen korkeita pilareita vasten, ihminen näyttää pieneltä. Niin yleensä.

Kuurosokeiden lähetystö näytti jollakin tavoin suurelta. Meitä oli monta ja meidän tukena seisoi koko järjestö.

Lähetystömme vieraili eduskunnan sosiaali- ja terveystoimikunnan luona syyskuun 12. päivä.

Kaikki puolue ryhmät mukana

— Olin yllättynyt, miten kiinnostuneita kaikki kansanedustajat olivat. Paikalla oli jokaisen puolueen edustaja ja jokaisella oli jotain kysyttävää meistä, sanoi Pirkko, kun käynti oli ohi.

Sosiaali- ja terveystoimikunnan puheenjohtaja Jouko Skinnari piti erityisen tärkeänä sitä, että meillä on oma järjestö. Hän ker-

toi myös, että hän oli tavannut viikkoa aikaisemmin joukon ihmisiä. Nämä puhuivat omista vaikeuksistaan Skinnarille.

— Perustakaa itsellenne oma etujärjestö, Skinnari oli sanonut. Kuurosokeillakin on tässä maassa oma etujärjestö !

Kuusi vaatimusta

Kuurosokeiden viesti eduskunnalle: kuusi kysymystä ja kuusi suurta huolen aihetta.

1. Olemme huolissamme siitä, että SVOL-järjestelmä ei toimi. Voiko toiminnan järjestää keskitetysti, suoralla valtion tuella?
2. Oma toimintakeskus on välttämätön. Miten turvataan rahoitus?
3. Miten kuntoutus turvataan, jos ihminen ei käy työssä. Laki puhuu työelämässä olevista ihmisistä?
4. Miten tiedonsaanti ja tasa-arvoinen osallistuminen taataan?
5. Miten kuurosokea saa apuvälineet tiedon saamista ja kommunikaatiota varten?
6. Miten monivammaisten lasten koulutus- ja asumispalvelut turvataan?

Marja-Leenan viesti Jouko Skinnarille: — Tahdon osallistua ja hoitaa itse lasteni ja omat asiat. 240 tulkkituntia on liian vähän.

Mitä edustajat vastasivat?

Puoli tuntia on lyhyt aika keskusteluille. Tärkeintä oli, että lähetystömme oli itse paikalla ja vei itse tärkeiden asioiden listan. Viesti meni perille: edustajat kysyivät ja lähetystömme jäsenet vastasivat.

— Puhukaa nyt kuurosokeiden ongelmista ministerille, läänien ja kuntien päättäjäille, neuvoi Jouko Skinnari. Ja sanokaa, että eduskunnan sosiaali- ja terveystoimikunta on vihainen, jos parannuksia kuurosokeiden asioihin ei tule, hän jatkoi. -LT

Onnistunut Kuurosokeiden kulttuuripäivä

— Tämä on historiallinen päivä. Vietämme ensimmäistä kuurosokeiden valtakunnallista kulttuuripäivää, sanoi Satu Väättäinen, kulttuuripäivämme kuuluttaja.

— Olemme kiitollisia, että te vietätte tätä juhlaa meidän kaupungissamme, jatkoi apulaiskaupunginjohtaja Kaarina Suonio. Hän kertoi, että oli lukenut kuurosokeiden runoja ja löytänyt sieltä Satu Muhosen kauniit säkeet. — Mitä yhteistä meillä on? — Mitä voimme jakaa ystävien tapaan?

— Kulttuuri on asia, jonka voimme jakaa, Kaarina Suonio sanoi.

Kuurosokeaa autettava yli esteiden

Suonio sanoi avajaispuheessaan, että ympäristön pitää poistaa esteitä, joita on esimerkiksi liikkumisessa ja kommunikoinnissa. — Ympäristö on jo tehty melko turvalliseksi. Tekniikka helpottaa kommunikointia. Näen täällä myös paljon tulkkeja, jotka auttavat kuurosokeaa yli esteiden, Kaarina Suonio totesi.

Hänen mielestään vammaisten omat järjestöt ovat olleet tärkeimpiä herättäjiä, kun päättäjille kerrotaan vammaisten tarpeista. — Tahtoa on, rahaa tarvitaan. Tampereella vammaiset ovat erityisasemassa, Suonio kehui.

Avajaisjuhlassa puhuivat myös Pirkko Virtanen ja kuvanveistäjä Juhani Saksa. Pirkko puhui kuurosokeiden kulttuurista. Juhani Saksan viesti kuurosokeille oli: kosketelkaa toisianne ja veistoksia.

Avajaisjuhlassa oli monenlaista kulttuuria: Lasse Hannulan piano ja »Kesäillan idylli» soivat upeasti, Kari Hyötylä esitti taitavasti pantomiimin »Kädet puhuvat».

Tampereen Kuurojen yhdistyksen kuoro esitti laulun »Ken on luonut sinitaivaan». Kuoro esiintyi kauniissa suomalaisissa kansallispuvuissa.

Lahja Karkulehto ja hänen taulunsa.

Runoja ja käden töitä

»Runojen iltapäivä» kutsui kuurosokeita lausumaan runoja. Useimmat esittivät omia runojaan. Ajatukset tulivat suoraan sydäimestä. Vieno ja Hilka, Senja, Ritva, Eine ja muut. — Kiitos kaikille.

Sampolan ala-aulassa oli kuurosokeiden kulttuuritöiden näyttely. Maalauksia ja savitöitä, koriöitä sekä paljon käsitöitä. Eero Rantatalo ja Seppo Kamppinen näyttivät, miten mattopiiskoja ja koreja tehdään. Käden taitoa on myös hierominen: Oiva esitteli yleisölle, miten kädet parantavat kipeän niskan.

— Milloin on seuraava kulttuuripäivä, kysyi moni. Ensimmäinen kulttuuripäivä kokosi yhteen lähes 200 ihmistä. Paljonkohan meitä on, kun seuraavan kerran kokoonnutaan kuurosokeiden kulttuurin nimissä? -LT

Lahja maalaa kutoo

Lahja Karkulehto asuu Haapajärvellä. Hänen kolme öljyvärimaalauksiaan olivat esillä kulttuuripäivän näyttelyssä.

— Yhdessä taulussa on tulivuori, joka purkautuu. Kivet lentelivät ja vuoren sisuksista valuu hehkuvan punaista laavaa. Toisessa maalauksessa on suuri sininen vesiputous. Kolmannen maalauksen aihe viittaa Egyptiin; siinä on egyptiläinen maisema ja pyramiideja eli kuninkaiden hautoja.

— Televisiosta minä olen näiden taulujen aiheet saanut, Lahja kertoi.

Lahja kertoi myös, että hän on aikanaan käynyt piirustuskoulua Turussa. Maalaamisen hän on aloittanut 21-vuotiaana.

— Maalaaminen ja kutominen, niiden parissa minun aikani kuuluu, Lahja sanoo. —RK

Kirjoituskilpailun tunnustus-palkinto Eija Hiltuselle

Kilpailemiseen liittyy aina pientä jännitystä. Kuka on voittaja, miten minä itse menestyin?

Kuurosokeiden kirjoituskilpailu on ratkennut ja voittajat on valittu. Tässä kilpailussa oli oma osansa onnettarella, sillä palkinnot arvottiin kaikkien osallistuneitten kesken.

Se oli oikeudenmukainen tapa, koska kirjoittajat ovat tavallaan eri lähtöviivalla: miten voi arvostella tasapuolisesti kahta kirjoitusta, jos toisen kirjoittajan äidinkieli on suomi ja toisen äidinkieli on viittomakieli?

Halusimme rohkaista mahdollisimman monia jäseniämme kirjoittamaan. Ja eläköön — me onnistuimme. Kilpailuun osallistui moni sellainen, joka ei koskaan aikaisemmin ole kirjoittanut meille.

Kirjoitukset kirjaksi

Tämä kirjoituskilpailu onnistui hyvin myös siksi, että kirjoituksia tuli paljon. Niistä voi syntyä kirja. Kirjassa voisi olla sekä runoja, että muita kirjoituksia, »ilon ja surun kuplia».

Runoja saimme 13 kirjoittajalta, yhteensä 38. Muita kirjoituksia tuli 14 kirjoittajalta, yhteensä 25 kirjoitusta. Hyvä! Kirjaa varten tarvitaan vielä lisää kirjoituksia. Ajatuksia paperille, ystävät.

Kilpailun tulokset:

Runojen sarja: Hilikka Nieminen, Ritva Tiilikainen ja Anu Mikkola. Muut kirjoitukset: Anita Palo, Hilikka Nieminen ja Jorma Soininen.

Tunnustuspalkinto Eijalle

Lehtiemme toimittajat halusivat vielä antaa tunnustuspalkinnon. Eija Hiltunen sai tämän palkinnon, kaksi messinkistä kynttilä- tuikkua.

Eijan kirjoitukset »Neljä lapsuuden muistoa» ovat palkitsemisen arvoiset. Onnea Sinulle, Eija. Ja kiitos kaikille osanottajille. -LT.

**Onnistunut ensi-
esiintyminen:**

Teatteri Törmäys valloitti

Moni kuurosokea on tuntenut halua näytellä. Moni on tuntenut halua kertoa tunteistaan, antaa suun, käsien, koko kehon puhua. Moni on toivonut hyviä vetäjiä, sillä teatteri tarvitsee aina ohjaajia.

Toiveet toteutuivat. Asiasta innostuivat ohjaaja Olli Saramäki sekä tulkit Riitta ja Sointu. Syntyi Teatteri Törmäys, kuurosokeiden ikioma teatteri.

Teatteri Törmäys aloitti toimintansa keväällä 91. — Teatteri on hyvä tapa kertoa kuurosokeudesta kaikille ihmisille, sanovat innostuneet näyttelijät. Heidän sanomansa on inhimillinen ja lämmin. Kuurosokeudelle, vammalle, voi jopa nauraa.

Teatterin näyttelijä Martti Avila on viisaasti sanonut, että teatteri on tehokas tapa tiedottaa. Kuurosokea saa itse olla paikalla. Tavallisesti asiantuntijat saavat kertoa kuurosokeuden eri asioista kalvojensa kanssa. Teatteri Törmäys on kuurosokean todellista arkea ja hän kertoo kuurosokeudestaan itse.

Näytelmä »tavallisesta arjesta»

Tampereella nähtiin näytelmä »Päivä elämästä». Sen viisi kohtausta olivat: koti, terveyskeskus, työvoimatoimisto, kerho ja ravintola. Ne kertoivat siitä, mitä kuurosokealle voi sattua, kun he liikkuvat näkevien ja kuulevien yhteisössä. Kommellukset naurattivat ja yleisö viihtyi.

Martin lisäksi teatterissa esiintyivät Liisa Ruokonen, Seija Troyano, Hilikka Kasurinen, Jorma Soininen ja Anita Palo. Hienoa näyttelijä-työtä. Jokainen »pani itsensä peliin» eli uskalsi rohkeasti olla oma itsensä.

Onnea, Teatteri Törmäys ja hyvää jatkoa. — Toivottavasti tapaamme pian uudelleen. -LT.

Syksyn vaatteissa on ruutua ja kukkakuviota

Vaatteiden valitseminen on vaikea asia.

— Millaisia vaatteita on tänä syksynä tarjolla?

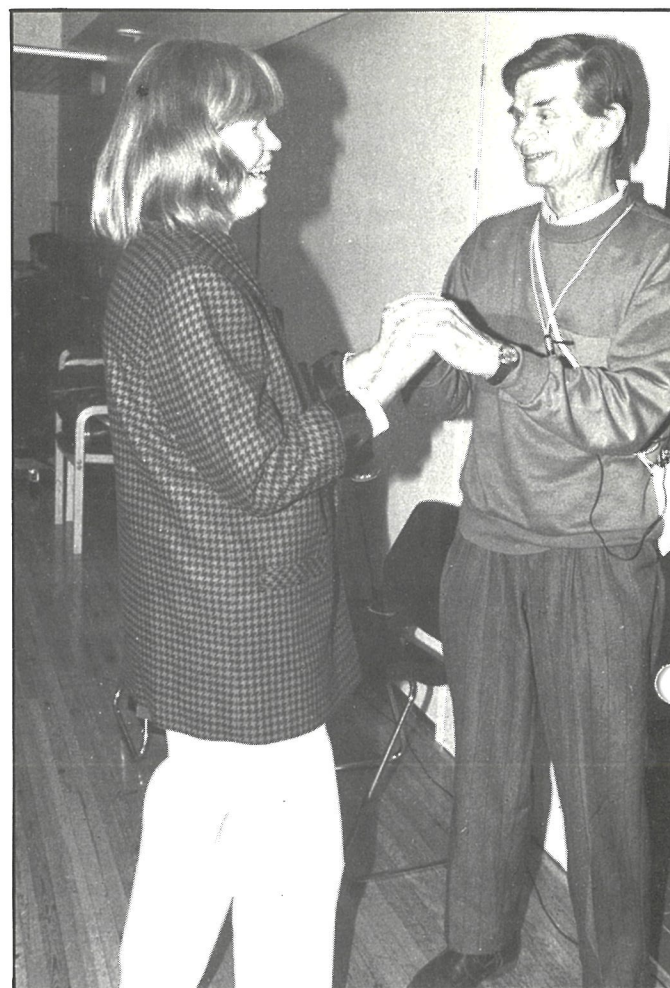
— Mitkä värit ja mallit minulle sopisivat parhaiten?

— Miten saisin puserosta, hameesta ja housuista asu-yhdistelmän?

Helsingin aluekurssilla Kaisankodissa vieraili vaate-esittelijä. Hänellä oli mukanaan erilaisia asusteita jumppereista juhla-mekkoihin. Muotinäytöksen mannekiinit pyörähtelivät tyylikäinä jumppasalin lattialla.

Muotinäytöksen jälkeen kurssilaiset saivat kokeilla ja valikoida rauhassa asusteet, jotka heitä eniten muiellyttivät. Aikaa oli riittävästi. Esittelijä Anneli Järvinen neuvoi asiakkaitaan värien ja mallien valinnassa.

— Miltä sitten näyttää tämän syksyn muoti?

Jakkupuvut

— Tämän syksyn muotia ovat ruudulliset jakkupuvut. Muotivärit ovat musta, ruskea ja ennen kaikkea punainen. Jakuiissa on usein sävyyn sopiva samettikaulus. Jakkupuvuissa on kapea hame. Hameen helma voi jäädä polven yläpuolella tai se voi ulottua pohkeeseen asti.

60-luvun pepita-ruudut ovat tulleet uudelleen muotiin. Jakkupukujen kankaat ovat usein sileäpintaisia villakankaita. Niissä ruutukuviot tulevat hyvin esille.

Leningit

Syksyn muotileningit ovat kukkakuviollisia ja liehuvahelmäisiä. Muodikkaita ovat myös leningin ja jakun yhdistelmät. Itse leninki voi olla malliltaan yksinkertainen, hihatton ja avokaulainen. Leningin päälle puetaan pitkä, leveähihainen jakku. Jakku voi olla samaa kangasta kuin leninki. Tai se voi olla muuten sävyyn sopiva.

Leninkien kankaat ovat pehmeitä ja hyvin laskeutuvia. Värit vaihtelevat sähkön sinisestä okran keltaiseen.

»Hiihtarit«

»Hiihtarit« ovat tämän syksyn housumuotia. Hiihtarit ovat kapeakojaiset housut, joiden kangas on joustavaa (stretsiä). Lahkeen suussa on lenkki, joka jää jalkaterän alle, ja siitä housut ovat saaneet nimensä.

»Hiihtareiden« kanssa voit käyttää monenlaisia jakkuja, jumppereita ja puseroita.

Mustat »hiihtarit« tyylikkään puseron kanssa sopivat vaikkapa juhla-asuksi, kun yhdistät siihen ketjuvyön ja sirot korkeakorkoiset kengät. -RK

Kasvot vaihtuvat Dagi lähtee — Riitta tulee

Toimistosihteerin Dagi Ahvenainen on työskennellyt kuurosokeiden parissa yli 18 vuotta. Lokakuun lopussa hän jää eläkkeelle.

Muistan Sotilaskoti -lehdessä oleen piirroksen, jossa syksyn lehti putoaa maahan. — On aika luopua ja antaa tilaa nuoremmille.

Miltä Sinusta tuntuu jättää tutut työympyrät?

— Tuntuu hyvältä. Olen valmistautunut tähän jo pitkän aikaa. Tämä on ollut hyvä paikka tehdä työtä. Täällä on hyvä yhteishenki ja ilmapiiri.

— Tuntuu ihan mukavalta jättää tämä työpöytä, kun tiedän, kuka on seuraajani.

Mitä aiot tehdä tämän jälkeen?

— Muutamme Mäntyharjulle, joka on mieheni syntymäpaikka. Sen jälkeen alan opiskelemaan kieliä ja lähdän katselemaan maailmaa. — Suunnitelmissa on pitkä ulkomaanmatka.

— Mäntyharju on pieni kunta suuren Pyhäveden rannalla. Asuinpaikkamme on Mäntyharjun keskustassa. Siitä on vain 7 kilometriä mökille. Lähin kaupunki, Mikkeli on 30 kilometrin päässä.

— En kaipaa enää tämän päivän Helsinkiä. Ei tämä ole enää sama Helsinki kuin 40—50 vuotta sitten. Mäntyharjulta löytyy kaikki, mitä tarvitsen. Haluan nyt pienempiin ympyröihin.

Mitä haluat sanoa kuurosokeille?

— Järjestötyö Näkövammaisten keskusliitossa ja täällä on opettanut minulle paljon. Olen esimerkiksi oppinut huomaamaan, kuinka pieniä ovat omat harmit.

En aio unohtaa kuurosokeita kokonaan, mutta yhteistyö jää kyllä vähäiseksi jo välimatkankin takia. Tuki ry. toiminnassa tulen ainakin olemaan mukana.

Kuurosokeille haluan sanoa:

Minulla on ylpeä tunne taustayhteisöstäni, sen olemassaolon tarkoituksesta ja saavutuksista. -RK

Totuusleikissä Riitta Kärki

Riitta aloittaa marraskuun alussa toimistomme sihteerin työt. Esittelemme hänet Tuntosarven ensimmäisessä »Totuusleikissä».

Kuka olet

— Olen Riitta Anneli Kärki, ikä 27 vuotta, hiukset tummanruskeat, silmät vihreät, pituutta 167 senttiä.

Kerro, mitkä asiat ovat parasta sinussa.

— Olen optimisti, uskon hyvään. Olen ahkera ja auttavainen.

Mitkä ovat huonot puolesi?

— Päättämättömyys. En osaa tarpeeksi usein sanoa »ei».

Mitä harrastat?

— Olen liikkuvaa tyyppiä. Jumpaan, pyöräilen, lenkkeilen.
— Luen myös paljon.

Mikä tekee sinut onnelliseksi?

— Välittömät, reippaat ihmiset. Hyvät ystävät. Maaseudun luonto.

Mikä tekee sinut surulliseksi?

— Se, että ihmiset ovat välinpitämättömiä toisiaan ja luontoa kohtaan.

Ketä julkisuuden henkilöä ihaillet?

— Puolustusministeri Elisabeth Rehniä.

Mikä on mieliruokasi?

— Kreikkalainen salaatti, valkosipuliperunat, kalaruoat.

Mitä pelkää?

— Kauhufilmejä.

Mitä ominaisuuksia arvostat miehessä?

— Hyvää käytöstä, toimeliaisuutta, luotettavuutta, siisteyttä.

Entä naisessa?

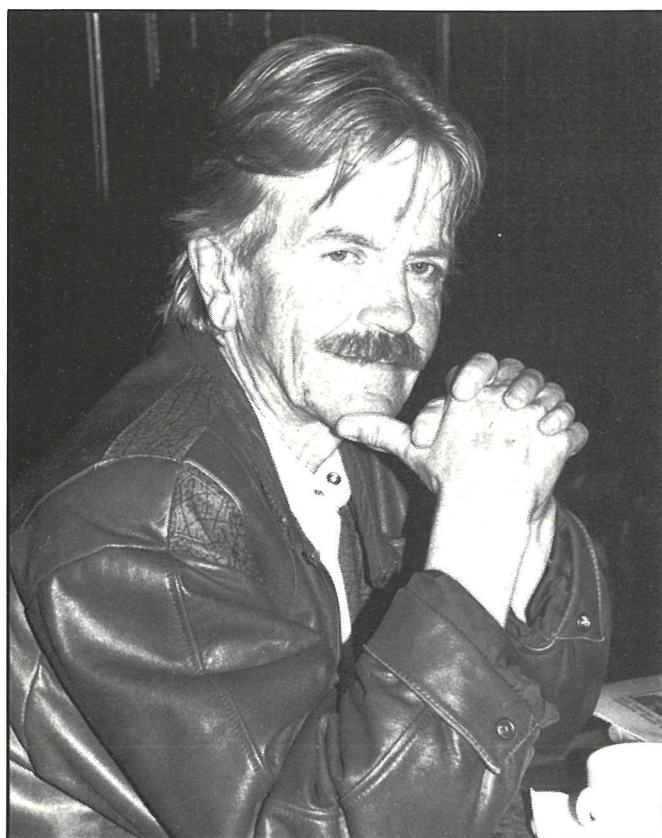
— Samoja asioita

Kun tapaat uuden ihmisen, niin mihin kiinnität hänessä ensimmäiseksi huomiota?

— Hyvään käytökseen.

Kenet tai mitä ottaisit mukaan, jos joutuisit yksin autiolla saarelle?

— Viittomakielen sanakirjan. -LT

Terho Ovaska:

Minulla on pilapiirtäjän sielu

— Pilapiirroksen ei tarvitse olla hauska, mutta sen pitää pysähdyttää katsojansa ajattelemaan. Pilapiirroksessa pitää olla syvyyttä; sen pitää osoittaa asioiden ristiriita.

Näin sanoo taiteilija Terho Ovaska, Helsingin Sanomien uusi pilapiirtäjä. Hän aloitti työnsä Helsingin Sanomissa sen jälkeen kun Kari Suomalainen päätti siirtyä eläkkeelle.

Terho Ovaska on hyväntuulinen. Kahvikupin ääressä hän kertoo itsestään, ajatuksistaan ja työstään. — Juon monta kupillista kahvia päivässä, hän kertoo. — Aina kun luon jotakin, tarvisen tuekseni kahvikupin.

— Taiteilijaurani alkoi 7-vuotiaana, muistan vielä sen aivan tarkkaan. Piirsin hevosta ja rattaita. Rattaiden pyörät piirsin napin avulla. Minua kiehtoivat kovasti se ympyrä. Sen jälkeen minä piirsin paljon hevosia.

— Ylioppilaaksi päästyäni pyrin Taideteolliseen, ensin sisustuslinjalle, sitten kuvanveistolinjalle. Sisäänpääsystä jäi molemmilla kerroilla puolen pisteen päähän. — Onneksi, sillä taideteollisen jälkeen en olisi enää ollut pilapiirtäjä.

Ensimmäinen pilapiirrokseni julkaistiin Apu-lehdessä vuonna 1956. Se oli urani suurin hetki. Tunne oli mahtava; nähdä oma teos suuressa valtakunnallisessa lehdessä.

— Olen onnistunut. — Minun piirrokseni kelpaa julkaistavaksi.

— En pelkää vertailua

— Olen sieluani myöten pilapiirtäjä. Toimin jonkin aikaa mainosalalla suunnittelijana ja mainospäällikkönä. Vuonna -80 siirryin Uuden Suomen pilapiirtäjäksi. — Nyt piirrän sitten Helsingin Sanomille, kun Kari Suomalainen ilmoitti lopettavansa.

Miltä tuntuu jatkaa Kari Suomalaisen jälkeä?

Ilma muuta minua verrataan Kariin — aivan kuin kaikkia muitakin pilapiirtäjiä. — Minulla on erilainen tapa kuvata asioita.

Terho Ovaska ottaa vertailukohdaksi maratonjuoksun, joka on 43 kilometriä pitkä.

— Kari on juossut matkasta 30 kilometriä; minä olen vasta alussa. Yritän tehdä töitä tiiviisti, ja tulla yhtä hyväksi kuin edeltäjäni.

Elämä on kuluttanut minut ohueksi

— Tarkkailija ei voi olla samalla kertaa tarkkailtavana. Siksi en voi arvioida itseäni.

— Kiltti, sanovat jotkut. En ole varma olenko kiltti. Ehkä se on miellyttämisen halua. Kasvoin ympäristössä, jossa opin olemaan mieliksi.

Elämä on kuluttanut minut »ohueksi». -RK

Haukan isku

Oli kaunis ja lämmin alkukesän päivä. Istuimme vieraitten kanssa ulkona. Västäräkkipariskunta tuli silloin pihanurmikolle ja nokki syötävää nurmikon seasta. Västäräkit hyppivät iloisesti.

»Nuo pitää kuvata», sanoi Anna-Liisa. Hän juoksi hakemaan kameraa. Kun Anna-Liisa katseli sopivaa kuvaustilannetta, haukka syöksyi kuin salama kirkaalta taivaalta. Se sieppasi toisen västäräkin.

Haukka lensi saaliinsa kanssa pois yhtä nopeasti kuin oli tullutkin. Anna-Liisa selitti minulle kyöneleet silmissä, mitä oli tapahtunut. Vieraamme yrittivät lohduttaa. He sanoivat, että se on luonnon laki.

Lasse Hannula

Joensuun joukkue saaliinsa kanssa. Vas. Yrjö Juvonen, Martta Kovero ja Marja Kuosmanen.

Kalastuskilpailut Kuopiossa

Kuurosokeiden tämänvuotiset onkikilpailut pidettiin syyskuun 7. päivänä. Iloinen ja tapahtuma pidettiin lomakylä Jänismajalla, joka on noin 30 kilometriä Kuopiosta etelään.

Itse kilpailu alkoi iltapäivällä kello 16.20 — viisi minuuttia aikataulustaan myöhässä. Ilma oli viileä, vaikka aurinko helotteli (=paistoi) taivaalla pilvien seas. Kilpailuaikaa oli täysi tunti.

Joukkueita oli kahdeksan. Oli Joensuun, Kajaanin, Oulun ja Kuopion joukkueet. Helsingistä oli kaksi joukkuetta; miesten ja naisten joukkueet. Lisäksi oli henkilökunnan joukkue ja ensikertalaisena oli mukana Teatteri Törmäyksen joukkue. Joukkueissa oli kolme kilpailijaa, mutta henkilökunnan joukkueessa oli lähettänyt kisaan vain kaksi kilpailijaa.

Saaliin odottelua

Tunnelma onkikilpailussa oli odottava (tietenkin). Esimerkiksi teatterijoukkueen Sointu oli onkinut toiveikkaana varttitunnin, saamatta yhtään kalaa. Silti hän oli tyytyväinen; olihan madosta sentään haukattu aikamoinen pala.

Viiden maissa aurinko meni piiloon ja alkoi tihkusade. Mutta se vain lisäsi tunnelmaa — kalat-han syövät parhaiten sateessa.

Henkilökunnan joukkue, Morero-Manninen, oli päättänyt antaa toisille 40 minuutin etumatkan ja aloitti onkimisen kello 17.00. He eivät saaneet kalaa, mutta olivat tyytyväisiä, olihan heillä kourussaan kilpailun pisin mato.

Voitto meni Joensuuhun

Onkimispaikka oli noin 80 metriä pitkä maavalli, jonka päässä oli laiturit. Toiset onkivat kaislikossa. Kilpailun ainoan kalan sai Joensuun joukkue. Kolme minuuttia ennen kilpailun päättymistä Martta Kovero sai kaislikosta 40 grammaa painavan särjen. Joensuu sai ensimmäisen voittonsa onkikilpailuissa. Voittajajoukkueeseen kuuluivat Martan lisäksi Yrjö Juvonen ja Marja Kuosmanen.

Raskaan kilpailun jälkeen joukkueet pääsivät saunaan. Illalla yhdeksän maissa ruokasaliin kerääntyi iloinen joukko kuurosokeita tulkkeineen juttelemaan. Puheenaiheena olivat sauna ja kalastaminen. Myöhemmin illalla joukko järjestäytyi tanssipareiksi, ja niin sitä tanssittiin elävän musiikin tahdissa puoleen yön asti.

Mikaela Morero

Yksinäinenkö?

Yksinäinen olen vain silloin, kun suuri joukko ympärilläin, kaikki puhuvat päällekkäin. Milloin puhun minä, milloin?

Sydämelläin monta asiaa. Kai toisilla on tärkeämpää, siltä ainakin näyttää. Parasta kai hymyillä. Entä jos ei osu kohtaan oikeaan. on puheet niin kovin vaikeaa korvalleni erottaa.

Väsyt ja alan mieltä ihmisten ilmeitä. Ne kertovat sinusta enemmän kuin tiedät itse.

Kun naurat, nauran mukana vaikken tietäis asiaa. En kuullut ihan tarkkaan.

Elämässä kuitenkin näin mukana tahdon olla, vaik' pieleen menee tietenkin kuulemiseni, ohi korvien. Eihän se niin tärkeää, kai elämäni näin täytyy olla.

Ritva Tiilikainen